

Sirküler Tarihi : 03/04/2023
Sirküler No : 2023/058

DEPREMLER NEDENİYLE YAPILAN ÖZEL VERGİSEL DÜZENLEMELERE İLİŞKİN BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASINA DAİR 7440 SAYILI KANUN GENEL TEBLİĞİ (SERİ NO: 2) YAYIMLANMIŞTIR

[2023/056 sayılı Sirkülerimizde](#) açıklandığı üzere, 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kanun) ile 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle bazı özel vergisel düzenlemeler yapılmıştır.

25 Mart 2023 Tarihli ve 32143 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği \(Seri No: 2\)](#) (Tebliğ) ile Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci, yirmi ikinci, yirmi beşinci ve yirmi altıncı fıkralarının uygulamasına dair usul ve esasları düzenlenmiştir.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2022 yılında 12,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 164’den fazla ülkede bulunan 1.803 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 111.307 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

1) DEPREMDEN ETKİLENEN HİZMET ERBABINA YAPILAN AYNİ VE NAKDİ YARDIMLARDA GELİR VERGİSİ VE DAMGA VERGİSİ İSTİSNASI

Kanunun 10/21-a maddesine göre; depremde, kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası **etkilenen** hizmet erbabına, işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) **mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan aynı yardımlar ile toplam tutarı 50.000 Türk lirasını geçmeyen nakdi yardımlar** 5510 sayılı Kanuna göre sosyal sigorta primine esas kazanca dâhil edilmeyecek, bu yardımlar üzerinden Gelir Vergisi Kanunu (GVK) uyarınca gelir vergisi ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uyarınca damga vergisi alınmayacaktır.

Tebliğde, “*depremden etkilenenler*” ifadesinden; kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babasından;

- Yerleşim yeri 6/2/2023 tarihi itibarıyla mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunanların,
- Yerleşim yeri¹ mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunmamakla birlikte geçici olarak herhangi bir sebeple bu yerlerde bulunanların,
- Deprem nedeniyle; hayatını kaybedenler, yaralananlar ve tedavi görenlerin,
- Deprem nedeniyle mal varlığı zarar görenlerin,
- Deprem nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerden diğer yerlere taşınanların,

anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.

Tebliğde bu istisnaya ilişkin yapılan açıklamalar özetle şöyledir:

- 1.1. Hizmet erbabına ödenen aylık ücret, mesai, prim, ikramiye, gider karşılığı ve sair adlarla yapılan tüm ödemeler ve sağlanan menfaatler de ücret kapsamında değerlendirilecek ve istisnadan yararlandırılacaktır.
- 1.2. İşverenler tarafından hizmet erbabına yapılan ve ücret olarak kabul edilen aynı ve nakdi yardımların istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için söz konusu aynı ve nakdi yardımların;
 - a) 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılması,
 - b) Hizmet erbabının kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babasının depremden etkilenmiş olması,
 - c) Nakdi yardım tutarının toplamda 50.000 Türk lirasını aşmaması,
 - ç) Hizmet erbabının mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılması şarttır.
- 1.3. Aynı yardımlarda, aynı yardımın mahiyetine ve tutarına ilişkin bir sınırlama yoktur, ancak nakdi yardımların toplam tutarının 50.000 Türk lirasını aşması durumunda, aşan tutar ücret olarak vergiye tabi tutulacaktır.

¹ Yerleşim yeri, bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu, diğer bir ifade ile ikametgah adresinin bulunduğu yeri ifade eder.

- 1.4. Hizmet erbabına yapılacak aynı ve/veya nakdi yardımın istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için **hizmet erbabının kendisinin, eşinin, çocuğunun, anne veya babasının depremde etkilenmesi** yeterli olup deprem bölgesinde yerleşim yerinin bulunması şartı aranmayacaktır.
- 1.5. Hizmet erbabının mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan aynı ve nakdi yardımlara ilişkin ödemeler, **ücret bordrosunda gösterilecek** ancak bu ödemelerin istisna kapsamına giren kısmı vergi matrahına dahil edilmeyecektir.
- 1.6. Hizmet erbabına yapılan aynı ve/veya nakdi yardım ödemelerinin hizmet erbabının; mevcut ücretine ilave olarak yapılması gerekmekte olup, mevcut ücretinde bir artış söz konusu olmadığında bu istisnadan yararlanılamaz.
- 1.7. Hizmet erbabına; kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası için yapılan yardımlar istisna kapsamında olup, bunların dışında depremde etkilenen diğer gerçek kişilere yapılan aynı ve nakdi yardımların bu istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.
- 1.8. Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki bir tarihte vefat eden hizmet erbabının **eş, çocuk, anne ve babasına** işverenler tarafından yapılan yardımlar, ücret sayılmamakta ve gelir vergisi ile damga vergisinin konusuna girmemektedir.
- 1.9. 6/2/2023 tarihi itibarıyla mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde yerleşim yeri bulunan hizmet erbabının kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası için yapılan aynı ve nakdi yardımların ücret bordrosunda gösterilmesi yeterli olup ayrıca bir belge aranmayacaktır.
- 1.10. Hizmet erbabının kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babasının yerleşim yerinin mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde olmadığı durumlarda ise bunların depremde etkilendiğinin; geçici olarak herhangi bir sebeple bu yerlerde bulunduğuna ilişkin tespitler, ulaşım kayıtları, hastane kayıtları, hasar tespit raporları ve benzeri belgelerle tevsik edilmesi ve bu belgelerin ücret bordrosunun eki olarak muhafaza edilmesi gerekmektedir.
- 1.11. Yapılan ücret ödemelerinin gider olarak vergi matrahından indirilmesi ile ilgili herhangi bir açıklama yapılmamıştır. 2023/056 sayılı Sirkülerimizde açıkladığımız üzere, bu ödemelerin ücret gideri kapsamında gider olarak indirilebileceğini düşünüyoruz.
- 1.12. Tebliğde yeterince örnek mevcuttur.

2. DEPREMDEN ETKİLENERİN BEDELSİZ KULLANIMINA TAHSİS EDİLEN KONUTLARDAN EMSAL KİRA BEDELİ ESASININ UYGULANMAMASI

Kanunun 10/21-b maddesi uyarınca, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin, ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz kullanımına bırakılan konutlara ilişkin olarak 2023 yılı gelirlerine uygulanmak üzere emsal kira bedeli esası uygulanmayacaktır.

2.1. Düzenlemeden yararlanılabilmesi için konutların;

- a) Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz olarak kullanımına bırakılması,
- b) Depremden etkilenen gerçek kişilerin ikametine 6/2/2023 tarihinden itibaren tahsis edilmesi,

gerekmektedir.

Bu ikinci şartın kanunda düzenlenmediğini düşünüyoruz. Önemli olan 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yerinin deprem bölgesinde bulunmasıdır. Bu tarih itibarıyla yerleşim yeri deprem bölgesinde bulunan ve depremden etkilenen kişilere 2023 yılı içinde bu tarihten sonra yapılan tahsisler de bize göre kapsamda olmalıdır.

Düzenlemeden, Hazine ve Maliye Bakanlığınca **mücbir sebep hali ilan edilen yerler ile diğer yerlerde bulunan konutların** ikametgah amacıyla bedelsiz olarak depremden etkilenenlerin kullanımına bırakılması durumunda yararlanılabilecektir. Bu demektir ki, tahsis edilen konutların deprem bölgesinde olması şart değildir.

- 2.2. Depremler nedeniyle Devlet tarafından depremden etkilenenlere yönelik sağlanan barınma, kira, taşınma ve benzeri yardımların alınıyor olması, düzenlemeden yararlanmaya engel teşkil etmez.
- 2.3. Düzenleme, yalnızca 2023 takvim yılında bedelsiz kullanıma bırakılan süre için geçerlidir.
- 2.4. Tebliğde yeterince örnek mevcuttur.

3. **DEPREMDE VEFAT EDENLERİN MİRASÇILARINA TÜZEL KİŞİLİĞİ HAİZ EMEKLİ SANDIKLARI, YARDIM SANDIKLARI İLE SİGORTA VE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİ TARAFINDAN VE BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNDEN YAPILAN ÖDEMELER**

Kanunun 10/21-c maddesi ile depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden, 6/2/2023 tarihinden itibaren yapılan ve GVK'nın 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) ve (16) numaralı bentlerinde sayılan menkul sermaye iradı kapsamındaki ödemeler üzerinden gelir vergisi kesintisi yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

- 3.1. Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden 193 sayılı GVK'nın 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) numaralı bendinin (b) alt bendi ve (16) numaralı bendinin (c) alt bendi kapsamında yapılan ödemeler üzerinden Kanunun 94 üncü maddesi kapsamında gelir vergisi kesintisi yapılmayacaktır.
- 3.2. Bu uygulama 6/2/2023 tarihinden itibaren yapılan ödemeler için geçerli olacaktır.

- 3.3. Kesinti kapsamı dışında olan bu ödemeler için yıllık beyanname verilmeyecek, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.
- 3.4. Tebliğde yeterince örnek mevcuttur.

4. VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ İSTİSNASI

Kanunun 10/21-ç maddesi ile depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, depremler nedeniyle veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak sonradan vefat edenlerden veraset yolu ile intikal eden mallar ile bu şekilde vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenleri tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımlar veraset ve intikal vergisinden istisna edilmiştir.

Bu intikaller nedeniyle veraset ve intikal vergisi beyannameyi verilmeyecek, ilişik kesme belgesi aranmayacaktır.

- 4.1. 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 2 nci maddesine göre mal tabiri, mülkiyete mevzu olabilen menkul ve gayrimenkul şeylerle mameleke girebilen sair bütün hak ve alacakları ifade etmektedir.
- 4.2. Buna göre, söz konusu depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak sonradan,
 - Vefat edenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar,
 - Vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına, hizmet erbabının işvereni tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımlar,

dolayısıyla veraset ve intikal vergisi ödenmeyecektir. Ayrıca bu intikallere ilişkin olarak veraset ve intikal vergisi beyannameyi verilmeyecek ve yapılacak işlemlerde ilgili kurumlar tarafından ilişik kesme belgesi aranılmayacaktır.

- 4.3. İstisnanın uygulanabilmesi açısından murisin, mirasçıların, hizmet erbabı ile hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasının deprem bölgesinde ikamet etme şartı bulunmamakta olup, yerleşim yeri nerede olursa olsun ölümün depremlerde veya depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak sonradan meydana gelmesi istisna uygulaması için yeterlidir.
- 4.4. Mükelleflerin, ölümün depremden kaynaklanan nedenlere bağlı olduğuna dair ilgili kurumlardan alacakları rapor veya tevsik edici bir belge ile birlikte intikal eden malların kendilerine verilmesi/adlarına tescil edilmesi ya da devir ve ferağ talebiyle ilgili kurumlara başvurmaları durumunda veraset ve intikal vergisi ilişik kesme belgesi aranılmayacaktır. Kanunun yayımı tarihinden önce bu depremler nedeniyle meydana gelen ölümler için, tutulan resmî kayıtlar esas alınacaktır.
- 4.5. Depremler nedeniyle veya depreme bağlı olarak sonradan vefat edenlerden veraset yoluyla intikal eden mallar ya da bu şekilde vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına yapılan yardımlarla ilgili olarak Kanunun yayımı tarihinden önce beyanname vermek suretiyle

tahakkuk ettirilen veraset ve intikal vergisi tutarları, talep edilmesi halinde terkin edilecek, ödenmiş olan vergiler ise iade edilecektir. Ayrıca, mükelleflerce beyanname verilmemiş olması nedeniyle 7338 sayılı Kanununun 17 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca kesilerek vergi dairesine yatırılan tutarlar da mükelleflerin talebine istinaden iade edilecektir.

4.6. Tebliğde yeterince örnek mevcuttur.

5. MÜKELLEFLERİN TUTULMASI ZORUNLU DEFTERLERİ İLE KULLANMAK MECBURİYETİNDE BULUNDUĞU BELGELERİNİN DEPREMLERDE ZAYİ OLMASI

5.1. Kanununun 10/22 nci maddesi uyarınca 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde;

- a) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgelerini kaybeden mükellefler, durumu öğrendikleri tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yetkili mahkemeden kendilerine bu durumu tespit eden bir belge verilmesini isteyebileceklerdir. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır.
- b) Tabii afete uğrayan yerlerde bulunan mükellefler, defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin belgeyi dilerlerse il veya ilçe idare kurullarından da alabileceklerdir. Bu şekilde alınan belgeler de yetkili mahkemeden alınmış belge sayılacaktır.

5.2. Defterlerinin işyerinde veya 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğü yerde zayi olduğunu beyan eden mükellef, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belge ile yeni defterlerin açılış onayını/tasdikini notere yaptırabilecektir.

5.3. Deprem nedeniyle defterleri zayi olan mükellefler, söz konusu defterlerini kullanmaya başlamadan önce ve her halükârda mücbir sebebin sona erdiği tarihten itibaren en geç 15 gün içinde yeni defter tasdik ettirerek bu defterleri tutacaklardır.

5.4. Bu kapsamda yapılan yeni defterlerin tasdiki işleminden, 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (2) sayılı tarife hükümlerine göre noter harcı, 1512 sayılı Noterlik Kanunu'na göre her ne adla olursa olsun noterlik ücreti alınmayacaktır.

5.5. e-Defter uygulamasına dahil olup, 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayi olan mükelleflerden 2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına (bu aylar dâhil) ilişkin e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarını muhafaza edilmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine iletenler, söz konusu e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarını, zayi belgesi aranmaksızın, www.edeften.gov.tr adresinde yayımlanan e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanan usullere uygun olarak e-Defter uygulaması üzerinden 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) indirebileceklerdir.

e-Defter uygulamasına dahil olup, 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayi olan mükellefler, e-Defter uygulamasına dahil oldukları hesap döneminin ilk ayı ila 2019/Aralık ayına (bu aylar dâhil) ve 2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına (bu aylar dâhil) ait olan ancak muhafaza edilmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine iletilmeyen aylara ait e-Defter dosyalarına ilişkin olarak, durumu öğrendikleri tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yetkili mahkemeden kendilerine bu durumu tespit eden bir belge verilmesini isteyebileceklerdir. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır. Söz konusu mükellefler, bahse konu e-Defter dosyalarının zayi olduğuna ilişkin belgeyi dilerlerse il veya ilçe idare kurullarından da alabileceklerdir. Bu şekilde alınan belgeler de yetkili mahkemeden alınmış belge sayılacaktır.

Zayi belgesinin temin edilmesini müteakip, zayi belgesi ile birlikte durumun Başkanlığa yazılı olarak bildirilmesi ve Başkanlık tarafından istenilen bilgi ve belgelerin (talep edilecek bilgi ve belgeler e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanır) ibraz edilmesi halinde, mükelleflerin zayi olan e-Defter kayıtlarının yeniden oluşturulması ve bunlara ait yeni oluşturulan e-Defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulaması aracılığıyla Gelir İdaresi Başkanlığı sistemine yeniden yüklenmesi için Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yazılı izin verilir.

Bu madde kapsamında olan mükelleflerden 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremler nedeniyle kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgeleri zayi olanlar, bu belgelere ilişkin zayi belgesi konusunda önceki bölümde yer alan düzenlemeler çerçevesinde işlem tesis edebileceklerdir.

6. MÜCBİR SEBEP HALİ İLAN EDİLEN YERLERDE BULUNANLARDAN OLAN ALACAKLARDA ŞÜPHELİ ALACAK UYGULAMASI

6.1. 7440 sayılı Kanununun 10/25 inci uncu maddesi uyarınca 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

- Gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydı bulunan kişilerle,
- Gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişilerle,
- Kuruluş ve faaliyet yeri bu illerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekküllerle iktisadi ve ticari ilişkide bulunan mükelleflerin, bu kişilerden alacaklarının tahsilinde ortaya çıkan zorlukların tevsikiyle ilgili olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun şüpheli alacakları düzenleyen 323 üncü maddesinde belirtilen şartlar bu olaya münhasır olmak üzere hafifletilmiş olup, bu kapsamda bu maddede belirtilen şartların gerçekleşmesi halinde alacağın tahsili amacıyla borçlunun dava edilmesine veya icra yolu ile takibine gerek bulunmamaktadır.

6.2. 7440 sayılı Kanununun 10/25 inci maddesine istinaden şüpheli alacak karşılığı ayrılabilmesi için;

- a) Borçlunun, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydının bulunması veya gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişi ya da kuruluş ve faaliyet yeri bu illerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekkül olması,
- b) Alacağın ticari veya zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesiyle ilgili olması ve borçlunun faaliyette bulunduğu yerde meydana gelen deprem tarihinden önce doğmuş bulunması,
- c) Alacağın varlığının 213 sayılı Vergi Usul Kanununda sayılan (fatura, sözleşme, müstahsil makbuzu, gider pusulası gibi) belgeler ile tevsiki ve bulunması halinde sipariş mektubu, irsaliye, alacak senedi, çek gibi belgelerle teyidi,
- ç) Alacağın ilgili hesap dönemi kayıtlarına bir gelir unsuru olarak girmiş, bir başka ifade ile hasılat kaydedilmiş ve katma değer vergisi beyannamesinde beyan edilmiş olması, (İleride yapılacak mal veya hizmet alımları için sipariş avansı niteliğinde yapılan ödemelerden, diğer bir ifade ile ticareti yapılan mal veya hizmetin maliyetiyle ilgili olan verilen sipariş avanslarından kaynaklı alacaklar, söz konusu şartlar aranmaksızın bu bent kapsamında değerlendirilecektir.)
- d) Açılan tespit davası üzerine mahkeme tarafından borçlunun mal varlığının en az üçte birini kaybettiğine yönelik verilmiş bir karar bulunması,

gerekmektedir.

- 6.3. Borçlunun malvarlığında meydana gelen zarar derecesinin tespiti sırasında sigortadan alınan tazminat, zararı azaltan bir unsur olarak dikkate alınacaktır.
- 6.4. Yukarıda belirtilen şartları taşıyan alacaklar için bilanço esasına göre defter tutanlarca karşılık ayrılması, işletme hesabı esasına göre defter tutanlarca söz konusu alacağın deftere gider yazılması mümkün bulunmaktadır.

Bu kapsamda, söz konusu alacaklar için karşılık ayrılabilmesi borçlunun deprem nedeniyle malvarlığının en az üçte birini kaybettiğine ilişkin olarak açılacak tespit davası sonucunda verilecek karara bağlanmıştır. Dolayısıyla, 7440 sayılı Kanunun 10 /25 inci uncu maddesi 12/3/2023 tarihinde yürürlüğe girdiğinden, yetkili mahkemelerce verilen tespit kararına istinaden şüpheli alacak için bilanço esasına göre defter tutanlar tarafından 2023 takvim yılı (özel hesap dönemi tayin edilenlerde, içinde bulunulan hesap dönemi) bilançosunun pasifinde karşılık ayrılabilir, işletme hesabı esasına göre defter tutanlar tarafından ise söz konusu alacak yine aynı dönemde defterin gider kısmında gösterilebilir.

- 6.5. Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan 2023 yılı için 8.900 Türk lirasını aşmayan alacaklar için depremden zarar gören borçluya yazılan taahhütlü mektubun geri dönmüş olması halinde, posta memurunun şerhini gösteren zarfın gerektiğinde ibraz edilmek üzere zamanaşımı süresince saklanması yeterli olup, ayrıca ikinci bir yazı gönderilmesine gerek bulunmamaktadır.

Ayrıca borçlunun ikamet ve işyeri mahallinin kullanılamaz durumda olduğunun tespiti halinde bu tür alacaklar için tebligat yoluna gidilmesine gerek bulunmamaktadır.

6.6. Bu şekilde karşılık ayrılan/gider yazılan alacaklar, daha sonra tahsil edilmeleri halinde, tahsil edildikleri yılda gelir yazılacaktır.

7. BİNALARA VE TAŞITLARA İLİŞKİN VERGİLER İLE DİĞER AMME ALACAKLARININ TERKİNİNE İLİŞKİN HUSUSLAR

7.1. Taşıtlara İlişkin Düzenlemeden Yararlanabilecek Mükellefler

Kanunun 10/26 ncı maddesi ile sağlanan imkandan, bu madde kapsamına giren taşıtları adına kayıt ve tescil ettirmiş bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile bunların mirası reddetmemiş mirasçıları yararlanabilir. Gerekli başvurular, mükellef veya mükellef adına veli, vasi, kanuni temsilciler ile konuya ilişkin olarak vekâletname ile tayin edilen vekiller tarafından yapılabilir.

7.1.1. Terkin edilecek motorlu taşıtlar vergisi ve diğer alacaklar

Kapsama giren taşıtlara ilişkin olarak;

- 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 itibarıyla ödenmemiş bulunan motorlu taşıtlar vergisi ve bu vergiye ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı,
- 6/2/2023 tarihinden önce 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 116 ncı maddesine göre verilen trafik idari para cezası, 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile bu alacaklara ilişkin fer'i alacaklar terkin edilir.

7.1.2. Mükellefler tarafından taşıtlara ilişkin yapılacak işlemler

Düzenlemeden yararlanabilmek amacıyla mükellefler tarafından, adlarına kayıt ve tescilli taşıtları için terkin talep formu (Ek 1) ve deprem nedeniyle ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlara dair ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen belge ile mükellefiyetinin bulunduğu vergi dairesine başvuru yapılır.

7.1.3. Vergi daireleri tarafından taşıtlara ilişkin yapılacak işlemler

Düzenlemeden faydalanmak üzere mükellefler tarafından yapılan başvuru üzerine; vergi dairesince terkin talep formu (Ek 1) ve ekinde yer alan belgeler kontrol edilir.

Vergi dairesi müdürlüğü tarafından belgelerin doğruluğu kontrol edildikten sonra ilgili taşıttan dolayı motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerin, fıkra kapsamında 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu

Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 itibarıyla ödenmemiş bulunan, motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı ile 6/2/2023 tarihinden önce 2918 sayılı Kanunun 116 ncı maddesine göre verilen trafik idari para cezası ve 6001 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile bu alacaklara ilişkin fer'i alacaklar terkin edilir, ayrıca varsa taşıt üzerinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince tatbik edilmiş hacizler kaldırılır ve yapılan işlem sonucundan mükellefe bilgi verilir.

Bahse konu taşıta ilişkin motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyetinin Bakanlığımızca mücbir sebep hali ilan edilen yerler dışında olması düzenlemeden yararlanmaya engel teşkil etmediğinden, mükellef (A), söz konusu taşıta ilişkin terkin talep formu (Ek 1) ve ağır hasar görerek kullanılamaz duruma geldiğine dair belge ile birlikte ilgili vergi dairesine başvuru yapması halinde düzenlemeden yararlanabilecektir.

7.2. Kapsama giren binalar

7440 sayılı Kanunun 10/26 ncı maddesi kapsamına, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde depremlerde yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı binalar girmektedir.

7.2.1. Binalara ilişkin terkin edilecek vergiler ve diğer alacaklar

Kanunun 10/26 ncı maddesi kapsamına, 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ve çevre temizlik vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi ve gecikme zammı girmektedir.

7.2.2. Belediyeler ile su ve kanalizasyon idarelerince yapılacak işlemler

Kanunun 10/26 ncı maddesi kapsamında yer alan binalara ilişkin 2023 yılı ve önceki yıllar için 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 itibarıyla ödenmemiş bulunan emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ve işyeri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi ve gecikme zammı ilgili belediyelerce terkin edilir.

Konutlara ilişkin olarak belediyeler veya büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde su ve kanalizasyon idareleri tarafından 6/2/2023 tarihinden önce düzenlenen su faturalarında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 itibarıyla ödenmemiş bulunan çevre temizlik vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı ise belediyeler veya ilgili su ve kanalizasyon idareleri tarafından terkin edilir.

Belediyeler veya su ve kanalizasyon idareleri, belediyelerin imar birimlerinin kayıtlarında bulunan bilgi ve belgelerden faydalanmak suretiyle başvuru aranmaksızın, emlâk vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ile çevre temizlik vergisine ilişkin terkin işlemini gerçekleştirirler. Söz konusu idareler, gerek duymaları halinde ilgili kurumlardan da bilgi talep edebilirler.

Saygılarımızla.